

POZNAMKY

I.

- 1) Např. práce V. Štastného, K otázce rusofilství českého dělnického hnutí a jeho názorů na slovanskou otázku v posledních desetiletích 19. století, Z dějin československo-slovanských vztahů, Slovanské štúdie II. Bratislava 1959, s. 411—423. Prameny k revolučnímu hnutí a ohlasu první ruské revoluce v českých zemích v letech 1905—1907. Rok 1905. K vydání připravila O. Kodedová, Z. Konečný, M. Wurmová, A. Grobelný a J. Charous. Praha 1959; tam je uvedena podrobně další literatura. Druhý svazek této edice, léta 1906—1907 je v tisku.
- 2) Dokument č. 4.
- 3) Dokument č. 7.
- 4) V. Štastný, Ohlasy revolučního ruského hnutí v moravském dělnickém tisku koncem 19. století. Kapitoly z dějin vzájemných vztahů národů ČSR a SSSR. Praha 1958.
- 5) Duch času, 30. ledna 1902, 27. března 1902, 3. dubna tr. a 24. dubna tr. aj.
- 6) Dokument č. 12.
- 7) Dokument č. 13.
- 8) Rovnost, 14. srpna 1903.
- 9) Tamtéž, 26. září 1903.
- 10) Tamtéž, 14. února 1904.
- 11) Tamtéž, 17. února 1904.
- 12) Podrobněji viz práci Z. Konečný, Dělnické hnutí na Moravě a ve Slezsku na počátku 20. století. V tisku.
- 13) Rovnost, 31. prosince 1904.
- 14) Dokument č. 15.
- 15) Hlas lidu, 8. července 1905 aj.
- 16) Rovnost XXI, č. 125.
- 17) Dokument č. 16.
- 18) Státní archiv Brno, Moravské místodržitelství-presidium (dále jen StAB MMP), k. 274 čj. 7799.
- 19) Duch času VII, č. 47.
- 20) Dokument č. 17.
- 21) Rovnost, 30. prosince 1905.
- 22) Dokument č. 18.
- 23) Rovnost, 23. ledna 1906.
- 24) Tamtéž, 23. února 1907.
- 25) StAB, Policejní ředitelství Brno (dále jen PŘB), k. 607 čj. 1701.
- 26) Dokument č. 19.
- 27) Dokument č. 20.

- 28) Podrobněji srovnej o tom práci Z. K., cit. v pozn. 12.
- 29) J. Kolečka, *Revoluční dělnické hnutí na Moravě a ve Slezsku 1917–1921*. Praha 1957.
- 30) Dokument č. 21.
- 31) J. Kolečka, s. 67.
- 32) Ohlas ruských událostí v letech 1917–1922 byl již částečně propracován, proto se naše studie omezila pouze na nejdůležitější poznatky.
- 33) Dokument č. 22.
- 34) Nejnovější článek o této problematice napsal I. A. Peters, K otázce činnosti československých komunistů v sovietskej republike v letech 1918–1920. *Slovanské štúdie II, Bratislava 1959*, s. 141–167.
- 35) Dokument č. 23.
- 36) Dokument č. 24.
- 37) Dokument č. 26.
- 38) Dokument č. 28.
- 39) Dokument č. 29.
- 40) Dokument č. 27.
- 41) Dokument č. 30.
- 42) Srovnej práce V. Olivové, *Československo-sovětské vztahy v letech 1918–1920 a J. Šedivého, Hladová katastrofa v sovětském Rusku v roce 1921 až 1922 a pomoc z Československa*. Blížší údaje v seznamu lit.
- 43) Dokument č. 33. O československých a sovětských hospodářských vztazích v průběhu první republiky a po druhé světové válce viz práci Z. Konečného a C. Nečase, *Československo-sovětské hospodářské vztahy*. V tisku.
- 44) Dokument č. 37.
- 45) StAB B 40 I.–K., k. 342 čj. 6866.
- 46) Dokument č. 38.
- 47) Dokument č. 39.
- 48) Dokument č. 41.
- 49) Dokument č. 44.
- 50) Dokument č. 46.
- 51) Dokument č. 48.
- 52) SetAB B 40 I.–K., k. 366 čj. 15701.
- 53) *Rovnost*, 13. září 1927.
- 54) *Tamtéž*, 21. října 1927.
- 55) StAB B 40 I.–K., k. 366 čj. 15701.
- 56) *Tamtéž*.
- 57) *Rovnost*, 30. června 1927.
- 58) StAB B 40 I.–K., k. 366 čj. 15701.
- 59) *Tamtéž*.
- 60) *Tamtéž*.
- 61) *Rovnost*, 28. října a 1. listopadu 1927.
- 62) *Tamtéž*, 2. listopadu 1927.
- 63) StAB B 40 I.–K., k. 366 čj. 15701.
- 64) Podrobněji studie Z. Konečný, *Lid Československé republiky a 10. výročí VŘSR*. Sborník fil. fak., v tisku.
- 65) StAB B 40 I.–K., k. 365 čj. 14844.
- 66) Dokument č. 64.
- 67) Dokument č. 57.
- 68) Dokument č. 65.

- 69) Dokument č. 70.
 70) Dokument č. 71.
 71) StAB B 40 I.—K., k. 373 čj. 10590.
 72) Dokument č. 73.
 73) Dokument č. 76.
 74) Tamtéž.
 75) Dokument č. 77.
 76) Dokument č. 78.
 77) Dokument č. 83.
 78) Dokument č. 86.
 79) Dokument č. 88.
 80) Dokument č. 89.
 81) Dokument č. 90.
 82) StAB B 40 I.—K., k. 380 čj. 2071.
 83) Dokument č. 75.
 84) Dokument č. 79.
 85) Dokument č. 80.
 86) Dokument č. 82.
 87) Dokument č. 85.
 88) StAB B 40 I. K., k. 427 čj. 10239.
 89) Dokument č. 101.
 90) Ostravský deník, 12. prosince 1937.
 91) Tamtéž.
 92) Dokument č. 92.
 93) Dokument č. 93.
 94) Dokument č. 95.
 95) Dokument č. 96.
 96) Dokument č. 99.
 97) Dokument č. 103.
 98) Dokument č. 104.
 99) Dokument č. 108.
 100) Dokument č. 109.
 101) Dokument č. 110.

ú

I I.

- 1) L. Zápotocký byl v té době vězněn v novoměstské radnici v Praze. I když byl takto poněkud izolován od celkového politického dění, charakterisoval velmi správně narodnické hnutí, jak o tom svědčily nejnovější zprávy o tzv. nihilistech, uveřejněné v témže čísle Budoucnosti.
- 2) Poznámky redakce Rovnosti.
- 3) První zprávy našeho dělnického tisku o „Svazu boje za osvobození dělnické třídy“, založeném koncem r. 1885 z Leninova podnětu v Petrohradě, se objevila dne 25. června 1896 ve Volksfreundu. V přetištěné zprávě se hovoří o Svazech, poněvadž sjezdu se zúčastnili delegáti za petrohradský, moskevský, kyjevský a jekatěrinoslavský „Svaz boje“.
- 4) Jde o kyjevský list „Rabočaja gazeta“.
- 4a) Dokumenty z období do vzniku 1. republiky — pokud nejsou z novin — pochází z fondu Policejní ředitelství Brno nebo Policejní komisařství Mor. Ostrava a jsou adresovány moravskému místodržitelství — presidiu.

- 5) Rakousko-uherská vláda využívala paragrafu 14 v těch případech, kdy nebyla s to dosáhnout žádoucího cíle parlamentní cestou. Byl to absolutistický paragraf.
- 6) Přetížěn jen proslov E. Buriana a V. Tusara. Shromáždilo se asi 900 osob.
- 7) Zkratka značí jméno E. Buriana, významného sociálně demokratického pracovníka na Moravě.
- 8) Vynechána úvodní část článku, která byla příliš frázovitá a nepřinášela naprosto nic nového pro objasnění čsl.-sovětských vztahů.
- 9) Vylíčení průvodu, který předcházela vlastnímu shromáždění, bylo pro svou obsáhlou a bezobsažnou vypuštěno.
- 10) Pak následovala ještě řeč sociálního demokrata Votavy, která však nepřinesla nic nového, nebyla typická pro tehdejší náladu ve straně i v dělnictvu samotném.
- 11) Je mluveno pochopitelně první ruská revoluce 1905—1907.
- 12) Všechny dokumenty archivní povahy z období předmnichovské republiky byly vypracovány Policejním ředitelstvím v Brně a postoupeny zemské politické správě Moravy. Většinou jde o originály nebo průklepy psané strojem, kdežto koncepty policejních úředníků, vzniklé nejčastěji na místě samotné události, kterou popisují, se zachovaly velmi torzovitě ve fondu Policejního ředitelství Brno. Bylo tudíž mnohem výhodnější použít ucelenější fond Zemská politická správa I.—K. (komunisté). Pokud dokumenty vznikly u některého policejního komisařství a ne přímo u policejního ředitelství v Brně, dostaly se do archivu zemské politické správy jeho prostřednictvím.
- 13) U dokumentů z první republiky nejsou uváděny podpisy jejich autorů v plném znění, jak jsme tomu byli zvyklí u dokumentů staršího původu. Je to proto, že jde o velice mladé dokumenty, jejichž autoři namnoze ještě žijí a pracují.
- 14) Jedná se o odpověď ministra zahraničních věcí dra E. Beneše lidovému komisaři zahraničních věcí Čičerinovi, datovanou v Praze 10. IV.
- 15) Jeden ruský funt nebo libra rovná se 409,5 g.
- 16) Následovalo ještě druhé usnesení, namířené proti pronásledování komunistů v Jugoslavii.
- 17) Následovala ještě řada drobných pokynů.
- 18) Část příliš všeobecného výkladu vynechána.
- 19) Zkratka PT značí proletářskou tělovýchovu.
- 20) Provolání připojeno k dokumentu z Brna proto, že je komunisté Brna velmi pilně rozšiřovali a bylo tudíž neobyčejně známé.
- 21) Následovalo usnesení, proti zhoršení sociálního pojištění v ČSR.
- 22) V odkazech pro stručnost a přehlednost je uváděna jen „Rovnost“, ač se její název měnil. V letech 1918—1921 vycházela Rovnost jako soc. dem. orgán (od r. 1919 levičácký) v Brně. Od r. 1921 do r. 1928 byla listem KSČ v Brně. V lednu 1929 byla přenesena do Prahy a změnila název na Dělnická Rovnost. Od 1. září 1931 vycházela pod tímž názvem opět v Brně. V říjnu 1933 byla zastavena a vycházela jen ilegálně. Legálně začala vycházet zase od 1. března 1934 v Brně. V dubnu a květnu byla vydávána jako Dělnická Rovnost v Mor. Ostravě a potom v Praze. Od 1. ledna 1936 jako Moravská Rovnost vycházela v Praze, a to až do října 1938, kdy zanikla současně se zákazem legální existence Komunistické strany Československa.